

Mødet den 14. Juni 1923.

(For lukkede Døre).

1. (J. Nr. 248—1923). Indstilling fra Skoleudvalget om **Bortgivelse af en Friplads ved Marselisborg Gymnasium.**

Udvalget indstiller at optage Elev i Fjordsgades Borgerskole, Johannes Dalbøge, i Gymnasiet.

Formanden meddelte, at nævnte Elev ikke havde meldt sig til Prøve i Foraaret, fordi Forældrene ikke vidste, der kunde faas Friplads i Marselisborg Gymnasium. Der syntes at mangle noget Samarbejde mellem de forskellige Arter af Kommunens Skoler, og man havde Indtryk af, at der ikke fra Mellem-skolerne blev gjort noget for at faa Elever i Gymnasiet, og det samme var vist Tilfældet med de almindelige Borgerskoler ved Optagelse til Mellem-skolen. Vedkommende Elev fik saa Lov at blive prøvet og var indstillet til Optagelse, saaledes at han indtil det nye Skoleaar skal deltage i et Kursus i Latin og Fransk.

H. P. Christensen spurgte, om saadanne Elever altid blev optaget gratis i Gymnasiet uden Hensyn til Forældrenes økonomiske Stilling. Taleren havde tidligere henstillet, at der ved saadanne Sager forelaa Oplysninger om Forældrenes Formueforhold, og det var ogsaa blevet lovet, men her forelaa intet som helst.

Formanden svarede, at i Henhold til Beslutning af Byraadet blev der givet Fripladser til alle de Børn, som fra Kommunens Skoler blev optaget i Marselisborg Gymnasium.

A. S n e u m spurgte, om vedkommende Elev kunde deltage i det Kursus, som var oprettet i Foraaret, eller om han selv skulde bekoste denne Undervisning.

Formanden oplyste, at han vilde komme paa det samme Kursus som dem, der blev optaget i Foraaret, og som Kommunen betalte, og han vilde sikkert hurtigt komme paa Højde med de øvrige.

Indstillingen vedtoges.

2. (J. Nr. 197—1923). Sagen angaaende **Opførelse af interimistiske Butikker paa Bruunsbro.**

Stadsingeniøren kan anbefale Andragendet paa følgende Betingelser:

- 1) Basaren opføres nøje efter den approberede Plan og uden nogen Udgift for Aarhus Kommune.
- 2) Lejemaalet af Pladsen er uopsigeligt fra Kommunens Side indtil 1. Juli 1925. Derefter kan Lejemaalet af begge Parter opsiges til enhver Tid med 3 Maaneders Varsel.
- 3) Naar Lejetiden ophører, skal Basarbygningen fjernes i Løbet af 4 Uger. Pladsen skal afleveres rensset og ryddeliggjort, og enhver Beskadigelse, der ved Bygningsarbejdet mulig er tilføjet Broen, skal udbedres efter Udvalgets Anvisning.
- 4) Basarbygningen med alt Tilbehør skal vedligeholdes paa en efter Udvalgets Skøn passende Maade uden Udgift for Kommunen.
- 5) Der betales en aarlig Leje af 12 Kr. pr. m² eller ialt 7980 Kr. som erlægges paa Kæmner-

kontoret kvartalsvis forud. Lejeafgiften be-
regnes fra 1. Juli d. A.

Som Sikkerhed for Opfyldelse af de under
Punkt 3 og 4 anførte Forpligtelser stiller d'Hrr.
Hansen & Westphall en kontant Sikkerhed af
1000 Kr.«

Fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyg-
gelse forelaa følgende Indstilling:

»Under Henviſning til vedlagte Overslag
over Udgifterne ved Basarbygningens Opførelse,
hvorefter Bekostningen vil andrage ialt 55740
Kr. (eller pr. Butik 4645 Kr.; med Grundleje,
Skatter m. v. i 2 Aar 6445 Kr.), indstiller Ud-
valget Lejemaalet til Byraadets Godkendelse paa
foranførte Vilkaar med Tilføjeſende, at der ved
Udleje af Butikker ikke maa fordres højere
Leje end 3500 Kr. de to første Aar, i hvilke
Overenskomsten med Kommunen er uopsigelig,
og 1500 Kr. de følgende Aar, hvilke Beløb dog
vil være at nedsætte forholdsmaessigt, saafremt
det efter Bygningens Opførelse skulde vise sig,
at Udgiften bliver mindre end anført.

Skulde paa den anden Side ved Udløbet af
de to Aar Kommunen forhøje Lejeafgiften af
Grunden, skal Firmaet være berettiget til at
forhøje de 1500 Kr. pr. Butik i Forhold dertil«.

A n d r. C h r i s t e n s e n erindrede om, at Sa-
gen tidligere var forelagt i Byraadet, og da blev
vist tilbage til Udvalget for at undersøge, om der
kunde træffes mere betryggende Bestemmelser til
at beskytte de paagældende Lejere af Butikkerne
imod en maaske mindre heldig Udnyttelse. Ud-
valget havde senere forhandlet med Firmaet, som
ønskede at leje Grunden, og det fremlagde da en-
deligt Overslag over Udgifterne; dette var noget
højere end det tidligere, men Udvalget havde

alligevel holdt paa, at Lejen ikke maatte overstige de 3500 Kr. Udgifterne var anslaaet til ca. 65000 Kr., og naar dette Beløb skulde indtjenes i 2 Aar, blev der ikke nogen Fortjeneste for Firmaet. Efter de 2 Aars Forløb kunde Kommunen tage Grunden tilbage eller forhøje Lejen. Udvalget var enigt om at anbefale Forslaget, idet der næppe vilde være nogen Risiko for Kommunen derved, og paa den anden Side havde man garanteret sig imod, at der blev en uforholdsmæssig Avance til Entreprenørerne.

M. C. F a l k fastslog, at det foreliggende Forslag i Realiteten var det samme, som forelaa sidste Gang, og det vilde altsaa sige, at Udvalget ikke havde taget noget som helst Hensyn til de Ønsker, der var fremsat af Byraadets Flertal. Det var selvfølgelig let at komme med det samme Forslag en Gang til, men i Længden kunde en saadan Forretningsgang ikke være tilfredsstillende for Byraadet. Forslaget var ganske vist blevet noget forbedret m. H. t. Avancespørgsmaalet; men paa den anden Side saa det mærkeligt ud, at Overslaget i Løbet af 14 Dage var steget med mange Tusinde Kr. Ved at gaa ind paa denne Overenskomst havde Kommunen fuldstændig afskaaret sig fra at faa nogen som helst Indflydelse paa, hvem der skulde leje Butikkerne o. s. v. Man kunde gaa ud fra, at Butikkerne kom til at staa i mindst 4 Aar, og i saa Fald vilde det give Firmaet en Avance paa ca. 40000 Kr. foruden Materiellet, som til den Tid kunde gøres i Penge. Men naar Udvalget altsaa ikke havde taget Spor af Hensyn til Flertallets Ønsker i Byraadet, vilde Taleren anbefale at stemme imod Indstillingen.

H. P. C h r i s t e n s e n havde aldrig været særlig stemt for denne Ordning, men som Forslaget

nu forelaa, kunde der næppe ske nogen Skade derved. Der var fastsat en Maksimumspris for Butikkerne, og den skulde nedsættes, hvis det viste sig, at Opførelsesudgiften blev mindre, og hvorvidt dette blev Tilfældet, kunde nok konstateres af de Røgninger, der kom til at foreligge. Firmaet regnede med en Avance af 250 Kr. pr. Butik aarlig, og det kunde næppe siges at være for meget, naar det havde Risiko ved at faa Butikkerne udlejet og faa Lejen ind. Efter 2 Aar skulde Lejen nedsættes til 1500 Kr., og hvis Kommunen forhøjede Grundlejen, maatte Butikslejen kun forhøjes i samme Forhold, saa her var ogsaa sat en Grænse for Udnyttelsen. Udvalget havde egentlig ment, at Firmaet vilde springe fra, naar man satte saa strenge Betingelser, men det fastholdt alligevel Tilbudet, og saa mente Udvalget ikke at kunne trække sig tilbage, hvorfor Taleren vilde anbefale at stemme for Forslaget.

A n d r . C h r i s t e n s e n indrømmede, at der ved den tidligere Behandling af Sagen fra forskellige Sider faldt Udtalelser om, at man kunde ønske, Byen selv opførte disse Barakker; men der faldt ogsaa senere en Udtalelse om, at nu kunde Udvalget se, om der kunde findes en mere betryggende Maade til at værgе sig mod en Udnyttelse fra Entreprenørernes Side, og det havde Udvalget netop gjort gennem det foreliggende Forslag, idet en Udnyttelse af Lejerne var absolut forhindret. Det var næppe noget Principspørgsmaal, da det jo kun var en rent midlertidig Ordning, og det var sikkert den mest betryggende Form for Kommunen. Der blev vist ikke Tale om en saadan Avance, som Hr. Falk nævnte, og efter 2 Aars Forløb var Kommunen fuldstændig Herre over, hvorledes det skulde være i de følgende Aar, idet

man til den Tid kunde opsigte Entreprenørernes Lejemaal. Det var først nu, at der forelaa et egentlig fast Tilbud paa Opførelsen af Barakken, og et saadant blev altid dyrere end de foreløbige Overslag.

Vald. Pedersen havde ventet, at denne Sag havde foreligget paa en anden Maade, særlig da der ogsaa ved sidste Møde fremkom en Udtalelse fra Borgmesteren, som gik ud paa, at der ikke var noget i Vejen for, at Byraadet selv kunde lade Barakkerne opføre. Det var for saa vidt rigtigt, at en Avance paa 3000 Kr. ikke var for meget til Entreprenørerne; men saa stod Materialerne tilbage, og de var meget værd. Der blev vist heller ikke Tale om, at Kommunen opsigte Overenskomsten efter de 2 Aars Forløb og saa gav sig til at bygge Træbarakker for de næste 2 Aar, saa denne Side af Sagen kunde man helt se bort fra. Efter 2 Aars Forløb skulde Firmaet altsaa have 18000 Kr. aarlig blot for at holde Bygningerne vedlige. Gennem hele Byens Historie forelaa der mange Eksempler paa daarlige Kontrakter, set fra Kommunens Side, som Byraadet havde indgaaet, og hvor man havde set mere paa privates end paa Kommunens Interesser, enten det saa var bevidst eller ubevidst, og denne Kontrakt var en af samme Slags. I Løbet af 4—5 Aar kunde Udvalget have skaffet Kommunen en direkte Indtægt af 40—50000 Kr., men man foretrak at overlade denne Fortjeneste til et privat Firma. Angaaende Overslaget vilde Taleren spørge, om Stadsarkitekten var Firmaets eller Kommunens Konsulent, for det kunde der være Tvivl om, og Taleren saa ikke nogen Garanti i den foreliggende Beregning. Denne Sag var netop et Principsspørgsmaal, hvilket ogsaa tydeligt fremgik af Forhandlingerne paa forrige Møde, for det drejede sig om,

hvorvidt Kommunen selv skal være Vært derude og indkræve Fortjenesten i mindst 4 Aar, eller man skal overlade den til et ganske unødvendigt Mellemed.

A n d r. C h r i s t e n s e n vilde i Anledning af Hr. Vald. Pedersens Tal gøre opmærksom paa, at Kommunen igennem 4 Aar vilde faa en Grundleje af ca. 32000 Kr., og hvis Lejen blev sat op efter 2 Aars Forløb, kunde man altsaa faa ca. 40000 Kr. derved.

M. C. F a l k erkendte, at Grundlejen i 4 Aar nok kunde give ca. 40000 Kr., men foruden disse kunde der tjenes 40000 Kr. til, hvis man saa forretningsmæssigt derpaa og selv overtog Historien i Stedet for at lade Entreprenørerne tjene disse Penge. Taleren vilde derfor stille Forslag om, at Kommunen selv overtager Opførelsen af disse Barakker..

M. C. Falks Forslag forkastedes med 10 Stemmer mod 7, hvorefter Udvalgets Indstilling var vedtaget.

3. (J. Nr. 141—1923). Indstilling fra Belysningudvalget angaaende **Berigtigelse af Købesummen for Ejendommene Spanien Nr. 3—5 og Toldbodgade Nr. 20.**

Følgende Indstilling forelaa:

«Udvalget indstiller, at hoslagte Tilbud fra Jydsk Handels- og Landbrugsbank akcepteres, saaledes at Købesummen 143000 Kr. indtil videre henstaar paa en løbende Konto i nævnte Bank til en Rente af $\frac{1}{2}$ % over Nationalbankdiskonto, altsaa for Tiden til $6\frac{1}{2}$ % p. a.»

H. P. C h r i s t e n s e n anbefalede Indstillingen.

F o r m a n d e n fandt Tilbudet ganske godt og kunde tiltræde Indstillingen, idet dog Ministeriets Tilladelse til Købet først skulde indhentes.

Indstillingen vedtoges.

4. (J. Nr. 29^a—1923). **Andragende fra Lygtekontrollør A. L. Nielsen om Afskedigelse med Pension.**

Formanden spurgte, om der ikke var Sand synlighed for, at han kunde blive rask.

H. P. Christensen mente ikke, der var Udsigt dertil.

Andr. Christensen syntes ikke, de medfølgende Lægeattester stemte overens, og af den sidste Attest fremgik ikke, om Manden var uarbejdsdygtig for bestandig eller blot for Tiden.

H. P. Christensen oplyste, at Andrageren havde været paa Hospital et Par Gange i 4 Maaneder, og naar man kendte ham, tvivlede man ikke om, at han var uarbejdsdygtig for bestandigt. Det var en ren og skær Udgift for Kommunen at beholde ham under disse Forhold.

Andragendet bevilgedes. Pensionen fastsattes til 1000 Kr. aarlig.

5. (J. Nr. 118—1923). **Andragende fra Gymnastiklærer J. C. Sørensens Enke om Dyrtidstillæg.**

Budgetudvalget foreslaar at bevilge 100 Kr. for indeværende Aar.

Formanden oplyste, at hun ikke hidtil havde faaet Tillæg, fordi man ansaa hende for formuende; men det var oplyst, at hun tværtimod sad i meget smaa Kaar og var uarbejdsdygtig, hvorfor Udvalget anbefalede at yde hende dette Tillæg.

Indstillingen vedtoges.

6. (J. Nr. 254—1923). **Fastsættelse af Pension for Enken efter Gasværksarbejder N. Jensen.**

Pensionen fastsattes til 1136 Kr. aarlig.

7. (J. Nr. 249—1923). **Andragende fra Plejehjemsforstander N. Boysen i Horsens om Honorar for at fremskaffe Tjenestepladser eller Plejehjem til Værgeraadsbørn.**

Fra Udvalget for Fattigvæsenet forelaa følgende Indstilling:

»Tilbagesendes tjenstlig, idet man meddeler, at der ikke herfra vides noget at erindre imod, at der ydes et Honorar som ommeldt til Plejeforstander Boysen, og at Udgiften i Henhold til Værgeraadslov § 96, 1. Stk. Litra 6 formentlig i hvert enkelt Tilfælde vil være at afholde af den Kommune eller offentlige Kasse, som iøvrigt har Betalingspligt overfor vedkommende Barn.«

F o r m a n d e n henstillede at tiltræde Fattigudvalgets Erklæring. Det drejede sig om 10 Kr. pr. Barn.

Indstillingen vedtoges.

8. (J. Nr. 27³⁴—1923). Andragende fra **Maskinarbejder J. Østrup** om Statsiaan til et Byggeforetagende ved **Viborg Landevej**.

F o r m a n d e n oplyste, at han allerede var begyndt paa Arbejdet, saa hvis man nægtede anbefaling, vilde han blive økonomisk ødelagt.

Anbefaledes.

9. (J. Nr. 15¹⁷—1923). Andragende fra **Chauffør Otto Hansson** om dansk Indfødsret.

Anbefaledes.

10. (J. Nr. 15¹⁶—1923). Andragende fra **Kontorist Frk. Rosalie Andersen** om dansk Indfødsret.

Anbefaledes.

11. (J. Nr. 26⁵—1923). Andragende fra **Fru Marie L. C. Olesen** om Æresoprejsning.

Anbefaledes.

12. (J. Nr. 26⁴—1923). Andragende fra **Arbejdsmand Fr. Jensen** om Æresoprejsning.

Anbefaledes.

13. (J. Nr. 26³—1923). Andragende fra **Positivspiller Hans Andreasen** om Æresoprejsning.

Kan for Tiden ikke anbefales.

14. (J. Nr. 219—1923). **Andragende fra Kurvemager Oscar Håkonsson om Tilladelse til at erholde Borgerskab, uanset at han ikke har opholdt sig i Danmark i 5 Aar.**

Anbefaledes.

15. (J. Nr. 17²—1923). **Andragende fra Styrmand J. T. Svensson om Eftergivelse af Fattighjælp.**
Bevilgedes.

16. (J. Nr. 163—1923). **Andragende fra Fiskeeksportør Andreas Skjødt om Autorisation som Fiskeauktionator.**

Fra Udvalget for Andragender forelaa følgende Indstilling:

»Udvalget er noget betænkeligt ved at anbefale Andragendet, men vil dog gaa med til et Forsøg paa 1 Aar.«

Indstillingen vedtoges.

17. (J. Nr. 69—1923). **Andragende om Udbetaling af Stats- og Kommnnetilskud til Murermester Ejnar Mikkelsens Byggeforetagende.**

Fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse forelaa følgende Indstilling:

»Fremsendes med Anbefaling, idet Udvalget maa fastholde, at Ejendomsskyldvurderingen lægges til Grund for Tilskudets Beregning.«

Andr. Christensen gjorde opmærksom paa de foreliggende Oplysninger fra Stadsarkitekten, som gik ud paa, at Ejendommen var vurderet meget lavt til Ejendomsskyld og betydeligt under Byggeprisen. Men naar man nu engang havde vedtaget at lægge Ejendomsskylden til Grund, var det ikke heldigt at fravige dette i enkelte Tilfælde.

M. C. Falk indrømmede, at det kunde have farlige Konsekvenser, men paa den anden Side var Manden vist behandlet lidt uretfærdigt, idet Huse, der var bygget samtidig med hans og af

samme Slags, var sat betydelig højere i Ejendoms-skyld.

F o r m a n d e n bemærkede, at det var gaaet ham som Kommunen, der ogsaa havde bygget sine to sidste Huse for billigt og derfor muligvis ikke fik Statstilskud.

A n d r. C h r i s t e n s e n havde hørt, at Bygmesteren havde klaget over Vurderingen, og hvis den blev forhøjet, havde han jo Lov til at komme igen.

Indstillingen vedtoges.

18. (J. Nr. 12^{16, 17, 18}—1923). Indstillinger angaaende
Tildeling af Aldersrente.

Indstillingerne vedtoges.
